

В НОМЕРІ:

“ШКОЛА ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ”: ЖИТТЯ ПРОЕКТУ

“Розвиток місцевих громад” - тренінг для “просунутих” громадських активістів

“Школа місцевої активності” для Добропільчан

УКРАЇНА: ВІДКРИТИЙ ПРОЕКТ

Громадсько-активна школа - школа соціального здоров'я

До розвитку українських громад долучаються міжнародні експерти

ТОЧКА ЗОРУ ЕКСПЕРТА

Родіон Совдагаров: “Розвиток громади - справа рук самої громади”

Розвиток громад vs організація громад

ЗНАЙОМСТВО ЗБЛИЗЬКА

Ангеліна Лахтадир: “Я отримую насолоду від того, що я роблю”

ІНФО ПРО ІНФО

Освітата медіа-мистецтво: нові можливості розвитку українського телебачення

В об'єктиві: громадське життя



“Місто - єдність несхожих”

Арістотель



CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION

Редактор:
Марія Калашнік

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Тамара Азарова
Оксана Гур'янова

Дизайн:
Віталій Штефан
Марія Калашнік

Верстка:
Марія Калашнік

Адреса редакції:

м. Кіровоград
вул. Гайдара, 75-а, оф. 1

Поштова адреса:
а/с 4/30, м. Кіровоград,
Україна, 25006.

Тел.: (0522) 27-10-95

E-mail: adm.iscm@gmail.com

Веб-сайти: www.lacenter.org.ua,
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надіслати електронною поштою офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу на адресу adm.iscm@gmail.com.

Видання розповсюджується безкоштовно.

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у виданні належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Тиражування **ФОП Александрова М.В.**
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції КГ 009.
Замовлення №4170 від 17 квітня 2014 року.
Наклад 1000 примірників

Бюлетень видається з 1999 року.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КГ № 522/99 Р

Видання засноване
Інститутом соціокультурного менеджменту

© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні читачі!

«НДО-Інформ», як і завжди, продовжує ділитися із вами найкращими практиками розвитку громадянського суспільства в Україні. Хоча ми також залучаємо й міжнародних експертів із розвитку та організації громад для поширення іноземного досвіду на теренах нашої країни.

Вже третій рік поспіль бюлетень виходить в рамках проекту Інституту соціокультурного менеджменту «Школа громадської участі». Цей довготривалий проект, який реалізується за підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта, вже об'єднав щонайменше 34 громади зі всієї України. В рамках проекту громадські активісти із місцевих закладів культури, органів місцевого самоврядування та громадських організацій не лише навчалися, а й реалізовували ініціативи у власних громадах.

Довівши свою ефективність, проект триває та у 2014 році буде здійснено набір нових учасників на «Школу громадської участі».

Цей номер «НДО-Інформ» присвячений як практичним напрацюванням громадських активістів у громадах, важливим суспільним проектам, так і теоретичним засадам, які допоможуть зорієнтуватися у таких питаннях як «розвиток громад», «організація громад» та ін.

Також мені б хотілося подякувати усім читачам за відгуки на адресу нашого видання. Ми працюємо для вас та будемо завжди прислухатися до ваших побажань.

Особисто від себе, як від редактора «НДО-Інформ» із 2011 року, хочу повідомити, що маю передати цю естафету своєму наступнику. Це були дуже натхненні та незабутні роки, протягом яких я не лише збирала та готувала матеріали до бюлетеню, а й прониклася почуттям глибокої пошани до усіх тих, хто займається розвитком громад у нашій країні.



**З найкращими побажаннями,
Марія Калашнік,
Редактор «НДО-Інформ»**

Бюлетень «НДО-Інформ» був представлений Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Школа громадської участі» за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта. Зміст видання є винятковою відповідальністю ІСКМ та не обов'язково відображає точку зору Фонду ім. Ч.С. Мотта. Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

З М І С Т

“Розвиток місцевих громад” - тренінг для “просунутих” громадських активістів

Оксана Набока, асистент проекту Інституту соціокультурного менеджменту “Школа громадської участі “.....2

“Школа місцевої активності” для Добропільчан

Інтерв’ю із Володимиром Оросом, головою ГО “Добропільський центр молоді “ДОБРО”.....5

Громадсько-активна школа - школа соціального здоров’я

Ольга Усач, директор Іванівської ЗШ І-ІІІ ст., Кіровоградська область 7

До розвитку українських громад долучаються міжнародні експерти

Марія Калашнік, консультант Інституту соціокультурного менеджменту11

Родіон Совдагаров: “Розвиток громади - справа рук самої громади”

Інтерв’ю із Родіоном Совдагаровим, тренером - консультантом, радником Фонду “Нова Євразія” (Росія)13

Розвиток громад vs організація громад

Кайо Зборіл, член координаційної команди ECON.....15

Ангеліна Лахтадир: “Я отримую насолоду від того, що я роблю”

Інтерв’ю із Ангеліною Лахтадир, головою правління “Центру розвитку громад”, м. Боярка, Київська область..... 16

Освіта та медіа-мистецтво: нові можливості розвитку українського телебачення

Марія Гончар, куратор проекту “Телебачення напало на нас все життя, тепер ми даємо відсіч” 20

«Розвиток місцевих громад» - тренінг для “просунутих” громадських активістів

Через навчання громадських активістів - розвиваємо територіальні громади. Проект “Школа громадської участі” триває вже третій рік. Дворічний курс проекту успішно закінчили вже 44 громадських активістів із 34 громад України.

“Наступні два роки проекту будуть присвячені більш “просунутому” рівню навчання наших старих учасників та новий набір ще 40 громадських активістів” - розповідає Марія Калашнік, координатор проекту.

Розвиток місцевих громад стає все більш поширеною темою серед громадських активістів. На сьогоднішній день найбільш ефективним і розповсюдженим інструментом розвитку місцевих громад стало залучення людей у спільну діяльність, спрямовану на досягнення суспільного блага або спільної користі для всіх учасників. Існує багато міжнародних прикладів успішного розвитку місцевих громад, і багато українських громадських активістів намагаються його перейняти і застосувати на своїй території.

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) протягом багатьох років займається розвитком місцевих громад. Учасники програм ІСКМ активно розвивають громаду на своїй території, беруть участь у багатьох заходах, в тому числі і міжнародних, що несе користь і для нашої організації.

18-20 лютого 2014 року в рамках проекту «Школа громадської участі-2» за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта для учасників «Школи громадської участі-1» та інших проектів ІСКМ, пройшов тренінг «Розвиток місцевих громад». В якості тренера було запрошено Родіона Совдагарова, радника Фонду «Нова Євразія» (м. Москва, Росія). «Створюємо технології, мобілізуємо громади» – такий лозунг тепер має «Школа громадської участі», який був обраний в рамках конкурсу, проведеному на тренінгу.

На початку учасники згадали про 2 роки проекту та ті досягнення, які вже було здобуто. Також було презентовано продовження проекту та відкриття набору до “Школи громадської участі”-2. Так, зокрема випускники першої школи будуть залучені до проведення тренінгових модулів для нових учасників. Марія Калашнік також презентувала короткий фільм про досягнення першої Школи. Тренінг “Розвиток місцевих громад” за традицією було розпочато зі знайомства учасників та тренера.

Друга сесія була присвячена темі Місцева громада, основним її поняттям та визначенням.

Тож, визначення місцевої громади, запропоноване тренером, наступне - це населення, яке проживає в міських, сільських поселеннях та на інших територіях, в межах яких здійснюється місцеве самоврядування. Місцева громада будується на двох підставах: місцева громада по інтересам і громада місця.



Учасники тренінгу “Розвиток місцевих громад”

«Кожна місцева громада «виштовхує» з себе людей. Якщо людина не може себе реалізувати, вона йде з громади», - сказав Родіон Сергійович Совдагаров.

Потім тематика тренінгу торкнулася також стійкого розвитку громад. Стійкий розвиток - це гармонійний (правильний, рівномірний, збалансований) розвиток, це процес змін, в якому експлуатація природних ресурсів, напрямок інвестицій, орієнтація науково-технічного розвитку, розвиток особистості та інституційні зміни узгоджені один з одним і зміцнюють нинішній і майбутній потенціал для задоволення людських потреб і цілей. «Стійкий розвиток це тоді, коли я перестаю позичати у завтра, щоб було добре сьогодні» - наголосив тренер.

Цілі місцевого розвитку:

- Забезпечення і розширення простору реалізації життєвих цілей і задумів членів спільноти;
- Розширення можливостей кооперації та співпраці;
- Множення соціального капіталу;
- Збереження і збільшення ресурсів розвитку;
- Забезпечення балансу інтересів всередині і поза спільнотою;
- Забезпечення членам спільноти радісного гармонійного середовища існування.

Також було розглянуто тему “Механізми здійснення лідерства у місцевій громаді”. Лідер - це той, хто направляє рух, - визначив Родіон Сергійович. Також тренер розповів про таке поняття, як «соціальна сваха»: “Сам можеш нічого не зробити, але познайомити людей один з одним ти можеш, а далі вони будуть працювати. Такою людиною іноді виступає - соціальний аніматор. У нього нічого немає. Але він володіє інформацією,

поєднуючи людей, у яких є ресурси”.

Було виділено пороки лідерства:

- Культуртрегерство - неувага, ігнорування цінностей і сподівань. Зарозумілість.
 - Популізм - прагнення до популярності. Надмірна орієнтація на громадську думку. Відсутність стратегії.
 - Агресія - провокування конфліктів. Відсутність прагнення до балансу інтересів.
 - Тролінг - провокування на агресію в Інтернет-дискусіях.
 - «Шапкозакидництво» - відсутність реалізму в оцінці можливостей і перешкод.
 - Погана комунікація.
- На другий день учасники розділились на 4 підгрупи і визначали очікування та побоювання з боку місцевої влади, місцевого бізнесу, інвестора та центральної влади.
- Після роботи у групах, учасники представили свої напрацювання.
- Також було розглянуто поняття кооперації. Кооперація - необхідна умова реалізації проектів з розвитку. Умови успішної кооперації:
- Чітке усвідомлення всіма учасниками своїх інтересів, їх прозорість.
 - Прагматичність. Відмова від демагогії.
 - Ясне бачення цілей і планованих результатів.



Робота у групах

- Узгодження вкладень, їх значущості, визнання ієрархії. Узгоджені процедури взаємодії. Облік вкладень. Якісна комунікація.

Також тренер зупинився детальніше на темі проектної мобілізації, виявлення стейкхолдерів. «Ключовими словами тут є САМІ та РАЗОМ» - зазначив тренер.

Стейкхолдери – це люди, думку яких необхідно враховувати. Найчастіше під терміном «стейкхолдери» мають на увазі групи впливу, що існують усередині або поза компанією, які треба враховувати при здійсненні діяльності. Інтереси стейкхолдерів можуть вступати в протиріччя один з одним. Стейкхолдерів можна розглядати як єдине суперечливе ціле, рівнодіюча інтересів частин якого визначатиме траєкторію еволюції організації.

Цього ж дня робота в групах продовжилась по визначенню того, чим пишається місцева громада, чого боїться і що члени місцевої громади можуть отримати один від одного.

Серед того, чим пишається місцева громада, учасники виділили : працелюбних добрих активних людей, традиції та звичаї,



Визначення очікувань та побоювань тренінгу

культура, досягнення (рекорди), туристичні об'єкти та інше.

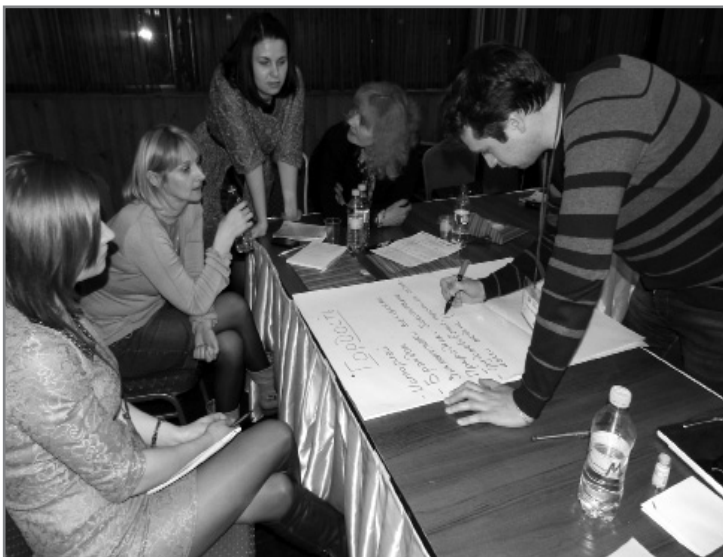
Серед страхів місцевої громади - страх змін, невизначенності, ігнорування, природні катаклізми, погіршення здоров'я.

Визначаючи користь, яку громада отримує один від одного, учасники відмітили - новий досвід, вирішення своїх питань, визнання, слава, радість, емоції, подарунки, можливості та інше. •

Потім відбулося обговорення роботи кожної з груп. Підбиваючи підсумки тренінгу, всі учасники висловили свої враження і побажання, заповнили анкети-опитування, а також отримали сертифікати, підтверджуючі участь у тренінгу. Кожен з учасників отримав багато корисної інформації, яку зможе використовувати у своїй діяльності. Тренінгові сесії проходили активно, цікаво і хотілось продовжувати. Тренер надихав учасників позитивними емоціями, і для групи час, проведений на тренінгу і спілкування стали безцінними.

Матеріал підготувала -

Оксана Набока



Робота в групах

«Школа місцевої активності» для Добропільчан

У місті Добропілля громадські активісти взяли власними силами за розвиток соціальної активності громади. Громадська організація «Добропільський центр молоді «ДОБРО» у партнерстві з комунальною організацією «Добропільська міська централізована бібліотечна система» за підтримки Добропільської міської ради та при фінансуванні Корпусу Миру США в Україні розпочала проект «Школа місцевої активності», яка включає в себе шість дводенних тренінгів, перший з яких пройшов 8-9 лютого 2014 року в центральній бібліотеці.

«Школа місцевої активності» - це центр неформальної освіти та підготовки кадрів для громадської діяльності, куди на конкурсній основі будуть прийматися люди, які бажають отримати знання, вміння і навички з питань соціальної активності та розвитку місцевої громади.

Кожна тема програми Школи буде покроково надавати учасникам знання з основ організаційного розвитку, ефективної комунікації, соціальної активності, побудови команди та лідерства, пошуку ресурсів, проектного менеджменту, журналістики і нових медіа. Кінцевим результатом Школи буде подання кожним учасником власного проекту, який буде подано на конкурс соціальних проектів, і в разі успіху, впроваджений на території його громади.

Також знання та вміння отримані в ході навчання у Школі

дозволять грамотно складати проектні заявки і розробляти бізнес плани для участі у міських та обласних проектах, проектах Компанії ДТЕК («Місто своїми руками», «Розробка та реалізація програми зі створення нових робочих місць на території великого Добропілля» тощо), а також проектах міжнародних донорів.

Редакція «НДО-Інформ» поспілкувалася із головою ГО «Добро» та ідейним натхненником проекту – Володимиром Оросом.

- Володимире, що надихнуло Вас на створення подібного проекту?

- Основним поштовхом стала одна з сесій «Школи громадської участі» 1, яка проходила в м. Львів-Брюховичі, де нам представили свій досвід польські та російські колеги. Я був просто вражений як у них виходить активізувати «сірі» двори і за допомогою жителів робити щось прекрасне.

Якщо колегам з Польщі ще можна було щось заперечити про наш менталітет і минуле, пов'язане з СРСР, то остаточні сумніви були розвіяні прикладом взаємодії всіх секторів в Росії.

Тому відразу по приїзду в Добропілля я обговорив цю тему з відділом культури,

і після позитивного результату, ми почали розробляти план дій. Остаточним рішенням у необхідності реалізації обраного плану були слова заступника мера під час екскурсії гостей з Донецької області, коли біля Палацу Культури він сказав: «А тут у нас буде Центр Місцевої Активності».

- За якими критеріями Ви вибрали тренерів для проведення навчальної програми?

- Тренера обирали



Володимир Орос

із особистого досвіду. Я, спільно з директором бібліотеки Ладченко Оленою, і тепер вже заступником директора Козачук Іриною, брали участь у серії тренінгів проведених «ЕкоАрт», де тренерами були представники Творчого центру ТЦК. Нам дуже сподобався стиль і методика одного з тренерів - Айдера Халілова, вирішили, що саме його майстерність здатна пробудити в мешканцях Добропілля необхідний запал. Потім було узгодження з вимогами Корпусу Миру США в Україні, так як при їх фінансовій підтримці реалізується даний проект.

- Коли дедлайн? Скільки анкет отримали?

- Перший тренінг у нас запланований на 8-9 лютого 2014, дедлайн до 3-го лютого. Вже отримали необхідну кількість анкет, так як це перший подібний проект в Добропіллі, то люди поставилися з недовірою. Довелося проводити багато бесід і пояснювати, які



Знайомство учасників

результати будуть після закінчення. Усього ми плануємо навчити 30 учасників протягом лютого-березня місяця.

- На базі якої установи плануєте створити Центр місцевої активності (ЦМА)? Яку роль він буде відігравати в громаді?

- На даний момент ЦМА базуватиметься у центральній бібліотеці, так як будівля Палацу Культури закривається на капітальний ремонт, і через 1,5 року відкриє свої двері для вже підготовлених людей. Сподіваюся, що вже до того часу проект дасть перші результати, і кількість учасників зросте.

- Чи планується надання подальшої інформаційної підтримки для учасників Школи?

- Ми спочатку задумували створення якогось об'єднання для тих учасників, які захочуть продовжити колективну роботу. Тому в ході тренінгів ми визначимо саму форму і правила для нього. В ідеальному варіанті наші випускники



Учасники тренінгу

стануть творцями ЦМА і стануть аніматорами громади.

Для тих учасників, які вирішать самостійно просувати свої соціальні ідеї в громадах, ми теж будемо надавати всебічну підтримку

- Які у вас плани на майбутнє, чим би ще Ви хотіли доповнити вашу програму, але на що поки що немає необхідних ресурсів?

- У нас в планах оснастити ЦМА необхідним інвентарем, офісна техніка та обладнання для проведення тренінгів в нас вже є, а от меблі і різні розвиваючі ігри, обладнання для гуртків і так далі ще не вистачає. Так само у нас в планах виїздне стажування для кращих випускників Школи місцевої активності, хочемо на прикладі показати роботу аніматорів в громаді. Скоріше за все, це буде - Польща. Ще ми хочемо обладнати підвальне приміщення в бібліотеці під ЦМА, який на даному етапі буде головним офісом, а після закінчення ремонту в будинку культури стане осередком мікрорайону «Південний».

Планів на майбутнє дуже багато, і ми розраховуємо на підтримку міської влади та бізнесу. За підтримки компанії ДТЕК зараз в Добропіллі відбуваються зустрічі активу міста з метою розробки стратегії розвитку міста, ми вже подали масу ідей і отримали позитивні відгуки. Цього року буде проходити черговий конкурс соціальних проектів «Місто своїми руками» за фінансової підтримки компанії ДТЕК, у 2013 році на конкурс було подано 34 заявки і 10 з них отримали фінансування. Тому ми з оптимізмом дивимось в майбутнє і з надією, що наші випускники стануть тим самим «двигуном прогресу».

¹«Школа громадської участі» - проект Інституту соціокультурного менеджменту, який реалізується за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта.

Матеріал підготувала та переклала на українську – **Марія Калашнік**

Громадсько-активна школа – школа соціального здоров'я

Дана стаття розкриває основні підходи у формуванні соціального здоров'я школярів в умовах громадсько-активної школи.

Загальні процеси реформування освіти в Україні потребують нових підходів до управління загальноосвітнім навчальним закладом, а саме переходу до державно-громадського управління. Новою моделлю освітнього закладу, що покликана реалізувати дані реформи є модель громадсько-активної школи, діяльність якої спрямована на зміцнення здоров'я дітей.

Концепція громадсько-активної школи передбачає розвиток і розбудову трьох основних компонентів: волонтерства, партнерства, демократизації. Ми намагаємося використовувати досвід громадсько-активних шкіл світу, України у тому числі і досвід шкіл Кіровоградської області. Інтеграція моделей громадсько-активної школи і школи сприяння здоров'я дає змогу напрацювати ідеї здоров'я-збереження.

На жаль, загальновизнаним є факт,



Ольга Усач



Волонтерський рух "Добротворець"

що соціальне нездоров'я з кожним роком вражає все більше дітей та підлітків. Це виражається у зростанні злочинів серед учнівської молоді. Проблема соціального здоров'я сьогодні чи не найактуальніша в шкільній освіті. Останнім часом вивчення проблеми соціального здоров'я взагалі та розкриття сутності поняття "соціальне здоров'я особистості" зокрема привертає все більше уваги вітчизняних і зарубіжних учених. Дослідження різних аспектів даної проблеми знайшли відображення у працях Т. Башкиревої, Л. Горяної, С. Кириленко, В. Колесова, Л. Колпіна, А. Мишиної, В. Мягих, Г. Нікіфорова, В. Бабича та інших. Проблема соціального здоров'я підростаючого покоління набула актуальності у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. Водночас можна зазначити, що в Україні недостатньо уваги приділяється зазначеній проблемі, незважаючи на те, що питання формування соціального здоров'я сучасної української молоді є нагальним. Вітчизняна вчена С.Свириденко окреслює соціальне здоров'я як функціонування особистості в ролі повноправного члена суспільства, його безконфліктну взаємодію з навколишнім світом, доброзичливі взаємини у колективі однолітків, у сім'ї, суспільстві [3].

У наукових працях С. Кириленко визначено критеріальні показники соціального

здоров'я: сформованість у школяра громадянської відповідальності, позитивно спрямовану комунікативність, доброзичливість у ставленні до близького і далекого оточення, здатність до самоактуалізації у колективі, наявність правової свідомості та законслухняності, активність та ініціативність у дотриманні вимог здорового способу життя, спрямування до самовиховання [4].

Російський вчений В.І. Колесов виокремлює такі показники соціального здоров'я: соціокультурна активність;

здатність до диференціації соціальних явищ за критеріями моральних норм; здатність до інтелектуалізації особистої діяльності; здатність до ідентифікації себе з елементами кумулятивної групи; здатність особистості відчувати свободу у спокої; здатність до самоорганізації і організації взаємодії з соціумом; здатність до критичного мислення; здатність до саморефлексії; здатність відчувати почуття довіри до людей [2].

Соціально - здорові люди сповідають систему ідеалів, яка не дозволяє їм здійснити

протиправні або аморальні вчинки, що завдають шкоди іншим людям. Ми, вчителі Іванівської ЗШ, прагнемо повернути школі її власне призначення: стати інститутом соціального оздоровлення підростаючого покоління, виховувати гуманну людину, яка буде брати активну участь у житті громади, суспільства.

Зрозуміло, що початковий досвід гуманного ставлення дитина набуває в сім'ї. Привітність, чуйність, проникливість батьків по відношенню до дітей, один до одного, до інших людей – це благородний ґрунт для виховання гуманних відчуттів. Тому завдання школи полягає у розвитку батьківського самоврядування, результатом якого повинно стати усвідомлення батьками

Наша школа є не тільки центром виховання дітей, а й соціокультурним центром мікрорайону

необхідності активної участі у справах школи. Адже учні і батьки – це той колектив, який формує громадську думку.

Стрімкі соціально-економічні зміни, що відбуваються останнім часом в Україні, на жаль, не сприяли покращенню стану здоров'я її мешканців. Збільшується кількість дітей, у яких фіксуються ті чи інші захворювання, які нерідко ускладнюються хронічним перебігом. Проблема полягає не лише в погіршенні соматичного здоров'я, але і його інших складових – духовного, психічного, соціального.

Соціальне здоров'я – це багатоаспектний і полі-функціональний чинник здорового способу життя, який є провідною ланкою в міжособистісних стосунках: особистості із суспільством, підлітка з батьками, підлітка з оточенням [1].

Наша школа є не тільки центром виховання дітей, а й соціокультурним центром мікрорайону, що отримує реальну допомогу і підтримку від місцевого співтовариства комерційних структур, влади. Це співробітництво стало взаємовигідним. Школа відкрила свої двері для громади, а громада підтримує школу. Сьогодні у нашому закладі проводяться різні заходи (збори, зустрічі, круглі столи), що є частиною вирішення певної проблеми місцевого соціуму. На цих заходах закладаються основи для налагодження між людьми відносин довіри, єдності, без яких не можлива спільна діяльність членів громади в інтересах процвітання й добробуту кожного. Створена громадська організація «Іванівська Веселка», активними членами якої є вчителі, батьки, учні, дає змогу залучати кошти іноземних фондів та програм («Відродження», «Місцевий розвиток орієнтований на громаду» та ін.) для розвитку нашої території.

Саме в умовах розвитку моделі громадсько-активної школи можна

ефективно вирішувати проблеми зміцнення соціального здоров'я школярів. Зауважимо, що ідея співпраці школи з місцевою громадою є пріоритетною концепцією суспільно-орієнтованої освіти, основні напрями якої впроваджуються в діяльність Іванівської школи.

Волонтерство – найпопулярніший компонент моделі громадсько-активної



Акція “У мирі і злагоді до добробуту”

школи. Суть цього компонента полягає в створенні організованої системи, яка перетворює волонтерство у невід'ємну частину шкільного життя. Завдання нашого педколективу полягає в тому, щоб залучити до волонтерської роботи не лише учнів, а й батьків, інших членів громади. Ця система сприяє тому, щоб учні залишалися активними членами своєї громади, навіть і тоді, коли закінчать школу. Адже саме сьогодні слід повернути давню добру українську традицію – робити великі справи гуртом, громадою. Ніколи наші предки не будували оселю, не копали криницю, не сіяли й не жали одноосібно. Все робилося толокою. Отже, почуття взаємодопомоги, милосердя, доброти, яке було притаманне нашим дідам, прадідам, повинне сьогодні відродитись. І наш педколектив працює над цим. Слова відомої поетеси Ліни Костенко:

«Віддай людині крихітку себе,
За це душа поповнюється світлом»,-



стали девізом волонтерів школи. Загін «Добротворець», який діє вже три роки, має на своєму рахунку цілу низку добрих справ.

А починалося все з того, що члени педагогічного колективу донесли до розуміння дітей, змогли переконати їх у тому, що покликання кожної людини – творити добро, адже лише людська доброта, душевна чуйність, співпереживання, турбота про менших, слабших створюють основу щастя людини. Класні керівники, які є координаторами волонтерських заходів, формуючи волонтерську культуру, прагнуть виховати в школярів саме риси доброти, милосердя, вміння вчасно прийти на допомогу тим, хто її потребує. Саме тому до волонтерського загону прагнуть долучитися все більше учнів.

На рахунку волонтерів цілий ряд цікавих і корисних справ. Це участі в акціях «Серце до серця», «Іванку з Новоукраїнки», «Маленькі чарівники з Кіровоградщини», «Соки хворим», «Подарунок ветерану», «Дитячий майданчик» та інші.

У проведенні акції найактивнішими є молодші добровольці – волонтери 4, 5 класів. Вони так переконливо розповідають жителям села про те, на які добрі справи будуть використані зібрані кошти, що байдужих не

залишається.

Окрім цього, учні-волонтери постійно турбуються про ветеранів, учасників Великої Вітчизняної війни відвідують їх, допомагають по господарству. Також діти збирають матеріали до майбутньої книги «Слід війни в моїй родині», впорядковують територію біля пам'ятників, встановленими загиблим воїнам.

Одним із напрямків діяльності волонтерського руху школи є допомога хворим, які лікуються в обласному кардіологічному центрі та районній лікарні. Так, другий рік проводиться акція «Соки хворим» Ми прагнемо, щоб і надалі наша школа була тим центром, у якому в маленькі сердечка з дитячих літ вливається щедрість милосердя, почуття взаємодопомоги, доброта, про яку Марк Твен сказав: «Доброта – це те, що може почути глухий і побачити сліпий».

У нашому селі Іванівка в рамках гуманітарної програми, що підтримувалась Міжнародним фондом «Відродження» було створено при Будинку культури Центр місцевої активності і взаємодопомоги «Ковчег», що об'єднує активних, творчих людей, які орієнтовані на ідеали громадянського суспільства, на демократизацію всіх сфер соціального життя.



Команда волонтерів на прибиранні території

Громадсько-активна школа і Центр місцевої активності поєднані спільною філософією і разом здійснюють накопичення та передачу культурного досвіду; об'єднують людей для діяльності, для задоволення соціально-культурних потреб людини або вирішення конкретних соціально-культурних завдань. Інтегруючими механізмами комплексу умов розвитку соціокультурного простору є співпраця, спільна діяльність, взаємодія на основі активної позиції всіх суб'єктів соціальної, культурної та виховної діяльності.

Отже, найважливішими показниками соціального здоров'я є соціокультурна активність; здатність до диференціації соціальних явищ за критеріями моральних норм; здатність до самоорганізації і організації взаємодії з соціумом; здатність відчувати почуття довіри до людей. Ми прагнемо виховувати таких людей, які в майбутньому стануть активними членами громади і створюватимуть умови для зміцнення соціального капіталу країни.

Ольга Усач, директор Іванівської ЗШ І-ІІІ ст

Список використаних джерел:

1.Бабич В.І. Зміст і культура поняття «соціальне здоров'я підлітка»

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.narodnaosvita.kiev.ua/vupysku/16/statti/babich.htm

2. Колесов В. И. Социальное здоровье студентов/В.И. Колесов//Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. – 2009. – № 2. (42). – С. 217-229.

3. Свириденко С. Навчаємо бути здоровими : позакласна робота : 5-9 кл. / С.Свириденко. – К. : Шк. світ, 2007. – 128 с.

4.Кириленко С. В. Соціально-педагогічні умови формування культури здоров'я старшокласників : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.07 / Кириленко Світлана Володимирівна. – К., 2004. – 240 с.

До розвитку українських громад долучаються міжнародні експерти

7-8 грудня відбувся тренінг із організації громади м. Мала Виска із залученим експертом Кайо Зборілом, членом координаційної ради Європейської Мережі Організацій Громад (European Community Organizing Network).

Тренінг відбувся за ініціативи Інституту соціокультурного менеджменту у громаді одного з випускників «Школи громадської участі», проекту, спрямованого на розвиток територіальних громад по всій території України. Леонід Жовтило, голова маловисківської громадської організації «Фонд розвитку ініціативи громад» та учасник «Школи громадської участі» виступив організатором тренінгу у громаді. Дуже приємно, що до тренінгу також були залучені і представники Компаніївської громади, зокрема Олена Мірхайдарова, також випускниця «Школи громадської участі».

Серед учасників тренінгу були активісти громадського руху, члени громадських організацій, бібліотечні працівники. Тренінг відбувся у приміщенні Маловисківської районної бібліотеки, яка сьогодні діє як Центр місцевої активності у громаді.



Учасники тренінгу

«Помилка громадських організацій в тому, що після того, як вони зорганізувалися, вони не працюють з людьми, не запитують їх про їх же проблеми, також організації забувають сказати людям про те, що вони вже зробили», – розповідає Кайо під час тренінгу.

На початку першого дня тренінгу учасники отримали теоретичні знання із організації громад, про те, як це працює в інших Європейських країнах. Другу половину дня учасники працювали у групах визначаючи проблеми власної громади, відокремлюючи їх від загальних проблем. Так, наприклад, проблема безпеки в місті може полягати у великій кількості бродячих собак або недостатній кількості міліцейських патрулів на вулицях міста чи відсутності освітлення в нічний час. Встановивши проблеми у громаді, учасники визначали шляхи їх вирішення, ресурси, які вони мають для вирішення проблеми, союзників та опонентів у цьому процесі.

Другий день розпочався із визначення тактик, які група може використати, щоб показати свою силу та вплив. Значний інтерес групи викликала рольова гра, під час якої учасники розігрували візит ініціативної групи до міської адміністрації із проблемою відсутності пішохідного переходу біля

бібліотеки. За короткий час ініціативна група навіть підготувала відеоролик, на якому діти намагалися перейти дорогу поруч із бібліотекою, що було ускладнено потоком машин, які не хотіли їх пропускати.

Загалом в учасників та тренера залишилися позитивні враження від роботи та з'явилися подальші плани щодо розвитку власної громади.

Ольга Ніколаєва, член громадської організації «Майбутнє Паліївки»: «Дуже цікаво, зрозуміло, що більше треба прислухатися до людей, адже те, що треба тим же ж людям, буде мати більш конкретні результати, якщо дійсно проблема та її вирішення виходитиме від людей, які живуть на даній території. Проблем може бути декілька, треба вибрати найголовнішу, яку будуть підтримувати більшість населення. Також отримала нові знайомства, дізналась про діяльність на інших територіях, в інших країнах, просто дуже цікаво».

Після завершення тренінгу учасники висловлювали наміри продовжувати діяльність по розвитку власних громад, використовуючи отримані під час навчання знання.

Більш детально про організацію громад також можна дізнатися із інтерв'ю із Кайо Зборілом в «НДО-Інформ» №2 (49).

Організаційне, логістичне та фінансове забезпечення тренінгу здійснила громадська організація «Фонд розвитку ініціативи громади», м. Мала Виска (із залученням коштів з місцевих ресурсів та від учасників тренінгу) за сприяння Інституту соціокультурного менеджменту. Візит експерта був забезпечений Європейською мережею організацій громад.

Матеріал підготувала -
Марія Калашнік



Робота у групах

Родіон Совдагаров: «Розвиток громади - справа рук самої громади»

Родіон Совдагаров, радник Фонду «Нова Євразія», тренер - консультант з Москви люб'язно погодився дати інтерв'ю нашому виданню під час проведення тренінгу «Розвиток місцевих громад» під Києвом. Ось уже протягом 22 років Родіон Сергійович займається розвитком громадського сектору, як у Росії, так і за кордоном.

- Родіон Сергійович, як Ви прийшли до консультування з розвитку місцевих громад? Або може це просто доля?

- Це були 90-ті. Я працював у консалтинговій фірмі «Альмах» і ось, власне кажучи, наші хороші друзі і партнери, з якими ми робили бізнес - проекти, виграли грант від Фонду Сороса з організації програми підвищення кваліфікації вчителів - гуманітаріїв. Психологів в країні ще було не така жахлива кількість, як зараз. І мене покликали взяти в цьому участь, от з тих пір і загруз. Це було дуже давно, 1992 рік.

- На території яких країн ви здійснюєте діяльність, чи це тільки Росія?

- Росія, Таджикистан, трішечки в Польщі, в Білорусії дуже щільно і багато.

- Існує багато визначень «розвитку громади», яке Ви б виділили?

- От ми на тренінгу з вами проходили основні цілі розвитку громади. Важко виділити з них якусь загальну. Але, напевно, це дві з тих багатьох, які я називав. Перша і головна мета розвитку місцевої громади - це розширення можливостей реалізації своїх життєвих цілей і задумів для членів цієї громади. Це - основне, тобто місцева громада має стати базисом для розвитку конкретних індивідуумів. І друга мета - це дотримання балансу інтересів. Бо якщо баланс інтересів порушується - руйнується внутрішній світ і тоді і перше завдання не можна вирішити. Там, де люди не дружать один з одним,

справа не в тому, що дружать, люблять і обожнюють, де люди не ворогують один з одним, там і реалізація індивідуальних планів не можлива. На чужому нещасті щастя не побудуєш, як кажуть у народі.

- Можливо були якісь яскраві моменти, приклади, які запам'яталися після Ваших тренінгів?

- От сьогодні на тренінгу я навів дуже багато цих прикладів, багато з яких були пов'язані з програмою «Малі міста Росії». Тому що на її прикладі було дуже яскраво видно, що по суті все було присвячено механізмам формування стратегії розвитку муніципальної освіти, суто економічного документа, але формувати громадську участь із залученням методологічних груп з боку. І ми чекали, що основний ефект буде від того, що ми залучаємо серйозних

професіоналів, які допомагати муть місцевим жителям розробляти стратегії. А як показав

результат, це було здорово і важливо. Але основний результат завжди досягався за рахунок того, що люди починали за добре продуманої технології просто розмовляти про те, як організувати життя у своєму рідному місці. І просто за рахунок такої взаємодії, обговорення, планів, перспектив та ідей, народжувалося стільки спільних ініціатив від чисто економічних, закінчуючи цілком гуманітарними, що саме це ставало основним драйвером розвитку. Тобто спрацювало не так залучення зовнішніх інвестицій - інтелектуальних і фінансових - скільки задіяння внутрішнього ресурсу. Людям, живучи в місті, де не поставлена технологія, дуже важко домовлятися про організацію якоїсь спільної справи. Вони можуть роками жити поруч, потребувати один одного, але не мати точки, де вони можуть перетнутися і домовитися про спільну діяльність.

- Особисто мені дуже запам'ятався приклад з містом Мишкін.

- Так, так, розкішний, красивий приклад з містом Мишкін, який дійсно став одним

У розвитку місцевої громади
важливо дотримуватися балансу
інтересів

з центрів туризму в Поволжі. Просто за рахунок того, що був грамотно вибудований бренд міста, на основі назви створено музей Миші. Також був задіяний ресурс годинної стоянки теплоходів для дозаправки водою в місті. І таким чином місто, яке нічим не приваблювало, а стало одним з основних туристичних центрів Поволжя, просто тому що виник ресурс, точка зростання

- приїжджають на годину туристи - були грамотно «пограбовані» всім місцевим співтовариством.

- Яку роль відіграє соціальний аніматор у розвитку місцевої громади і це має бути людина з громади чи поза ?

- Він може бути як з громади, так і поза. Якщо він з громади, йому доведеться вчитися зовнішньому погляду. Тому що важко бути дуже зануреним всередину, але завжди потрібно вміти подивитися з боку. А якщо він з боку, йому доведеться вчитися повазі і любові до самої місцевої громади і розуміння того, що він зовсім не культуртрегер*, який сюди привносить якісь великі ідеї нещасним дикунам, а насправді не більше ніж сваха. Адже це цілком соціальна, оплачувана функція. Соціальний аніматор - це сваха, мета якого організувати взаємодію людей для того, щоб у них стало краще виходити взаємодіяти. Але він аж ніяк не якийсь ангел, що спустився на хмарі до диких і тупих. Тільки якщо він з великою повагою розуміє чому тут люди живуть, тільки тоді він зможе допомогти .

- Які інститути у громаді повинні або

можуть грати роль таких центрів розвитку ?

- Ви знаєте, чесно, самі різні. Це все-таки дуже залежить від громади, а вони дуже різні. І в різних ситуаціях та «точка зростання» і зона об'єднання може бути найрізноманітнішою, починаючи від самих традиційних інститутів, таких як школи, будинки культури, бібліотеки, до

новостворюваних. «Що не місто, то норов» - є таке поняття і тут якихось стандартів бути не може. Я пам'ятаю, коли ми якраз зробили стратегії розвитку громади першим питанням, яке нам задали міжнародні фахівці з кластерної економіки був: «А що стратегії типові, у всіх міст однакові?». І коли ми були в жаху від одного цього припущення, ось тоді люди стали з нами серйозно розмовляти. Неможливо, люди різні і міста різні, тому ніяких стандартних рішень не існує.

- Ось зараз така велика кількість грантових коштів вкладається у розвиток громад, скільки нам років ще чекати , щоб ми побачили результат?

- Говорячи про жахливі грантові кошти, які часто вливаються в громаді, навіть не знаю, з моєї точки зору, вони часто надлишкові. Бо

іноді прямо видно, як ці грантові кошти протікають крізь, нічого не залишаючи, якщо проекти, реалізує в громаді сторонній соціальний аніматор. Тут у чому небезпека, чому необхідно задіяти місцеві ресурси - адже це єдиний спосіб переконатися, що те,



Родіон Совдагаров

“Соціальний аніматор - це сваха”

що ти робиш, людям потрібно .

- Щоб люди відчували відповідальність за це?

- Звичайно, якщо люди щось вкладають, готові поділитися якимось своїм ресурсом з тобою, справою, яку ти робиш, то значить це справа їм дійсно потрібна. А якщо ти приходиш зі своїм ресурсом, влаштуєш в кутку будинку своє власне свято, на який іноді запрошуєш когось, ну і люди до цього цілком доброзичливо можуть поставитися. Але свято твоє закінчиться, ти підеш, а вони як жили, так і будуть далі жити.

- У світі існує багато різних стратегій розвитку та організації громад, існують як вітчизняні, так і західні моделі. Який підхід, на Ваш погляд, найкраще може підти у нас ?

- Сама по собі структура громади, принцип організації влади і наділення цією владою місцевої влади легітимністю дуже залежить від геополітичного середовища. Ті ж технології організації громади, вони хороші, але не буває соціальних технологій, які були б гарні скрізь і завжди, тому дуже здорово, що у нас є доступ до різних технологій, що приїжджають фахівці, тренери, які розповідають і т.д. Але навіть ось на нашому тренінгу ми з вами бачимо, як багато накладає специфіка. Принцип такий - вислухати всі думки і зробити по-своєму. «Не робіть під Маяковського - робіть під себе», як казав сам Маяковський . Важливо навчитися все робити «в своєму стилі». А брати чужі технології добре, але вони всеодно завжди вимагають адаптації. Вирощування бананів у відкритому ґрунті прекрасна технологія для Венесуели, але в Україні вона вимагатиме певної адаптації у вигляді теплиць або інших технологій.

* *Культуртрегер* (нім. *Kulturträger* букв. - Носій культури) - педагог, вчитель, просвітитель, місіонер, людина, яка працює для взаємопроникнення і взаємозбагачення культур. Іноді використовується в іронічному сенсі. [Укр. вікіпедія]

Матеріал підготувала - **Марія Калашнік**
Переклад на українську - **Оксана Набока**

Розвиток громад vs організація громад

Як розвиток громад, так і організація громад (так само як планування громади, послуги у громаді тощо) належать до “зовнішнього втручання у життєдіяльність громади” – стратегій, за допомогою яких люди, влада, бізнес, політика намагаються



Кайо Зборіл

допомогти своїм громадам і зробити громади кращим місцем для життя. Організація громад і розвиток громад можуть розділяти ряд характеристик; обидва можуть бути контрольованими громадою, та такими, що здійснюються за участі громади тощо.

Основна відмінність між організацією та розвитком полягає у їх фокусуванні. Зусилля в галузі розвитку громади зосереджуються на роботі в рамках спільних відносин часто достатньо потужньо, щоб поліпшити громади. Організація громад спрямована на побудову влади, в той час як розвиток громад спрямований на побудову «розвитку» громади. Як наслідок, розвиток громади є більш обмеженим у стратегії співпраці з владою у порівнянні з організацією

громади, яка частіше протистоїть владі. Розвиток громади дає людям кращу громаду, а організація громади також, даючи їм відчуття власної влади.

Одна історія, яка проілюструє різницю, Історія річки

Колись давним-давно було собі невелике селище на краю річки. Люди там були хороші, і життя в селі було гарним. Одного разу селянин помітив немовля, яке пливло вниз по річці. Селянин швидко кинувся в річку, щоб врятувати дитину від утоплення. Наступного дня цей же селянин помітив двох немовлят у річці. Він покликав на допомогу, і обидва немовляти були врятовані від стрімких вод. І наступного дня чотири немовляти були виловлені із стрімкого потоку. А потім вісім, потім ще, і ще більше!

Жителі села організували себе швидко, створили сторожові вежі та навчальні команди плавців, які могли чинити опір швидким водам і рятувати дітей. Рятувальні загони незабаром працювали 24 години на добу. І щодня кількість безпорадних немовлят плаваючих по річці збільшувалася. Жителі села організували себе ефективно. Рятувальні загони тепер вихоплювали багато дітей щодня. Хоча не всіх немовлят, так як їх ставало все більше, можна було врятувати, жителі вважали, що вони робили все можливе, щоб врятувати всіх, кого тільки могли кожного дня. Навіть сільський священник благословив їх в їх гарній роботі. І життя в селі продовжувалося на цій основі.

Але одного разу, хтось підняв питання: «Але звідки беруться всі ці діти? Давайте організуємо команду, щоб підти вгору за течією та з'ясувати, хто кидає всіх цих немовлят в річку, в першу чергу!»

Так, перша реакція людей була у дусі підходу "розвитку громад". Бажання допомогти іншим абсолютно зрозуміле й необхідне. Але питаючи, хто кидає дітей до річки і воюючи проти них є підходом "організації" громади.

Кайо Зборіл

Член координації команди ECON
Лютий, 2014

Ангеліна Лахтадир: “Я отримую насолоду від того, що я роблю”

Сьогодні вже не рідкість зустріти незалежну і цілеспрямовану жінку-лідера, яка має глибоке прагнення до розвитку власної громади. Наша редакція продовжує спілкуватися саме з такими жінками, які зробили усвідомлений вибір, мають гарні організаторські здібності, здатні об'єднувати навколо себе людей. Цього разу ми спілкувалися з Ангеліною Лахтадир, головою правління громадської організації «Центру розвитку громад» (м. Боярка Київської області), котра очолює організацію останні три роки.

- Ангеліно, розкажіть як Ви взагалі прийшли до громадської діяльності?

- Мабуть, все почалося з того, що я довгий час працювала заступником директора з виховної роботи в Боярській школі №1. Саме там, разом із дітьми, підлітками, молоддю, батьківською громадськістю ми проводили багато масових заходів, благодійних акцій, реалізовували невеличкі проекти. Спостерігаючи за реакцією дітей та їх батьків, я зрозуміла, що їм подобається, коли їх активізують, коли вони бачать результат своєї діяльності. Згодом мені стало зацікавлено в рамках школи, і я почала працювати з ініціативною молоддю міста Боярка. Ми самооб'єднувалися в ініціативні групи, проводили багато заходів, пропагували здоровий спосіб життя та змістовне дозвілля. Наша діяльність спонукала молодь до об'єднання у громадську молодіжну раду, а потім ще й у громадську організацію «Молода Ера», яку очолила моя донька. Діяльність стала більш системною, ми проводили акції екологічного спрямування, реалізували багато проектів для незахищених верств населення, виїжджали у села, де проводили роботу з дітьми.

Спостерігаючи, як до нашої діяльності тягнуться жінки, я спробувала зорганізувати місцеве жіноцтво. Тож у 2006 році ми створили Боярський осередок Міжнародної

громадської організації «Жіноча громада», подібні осередки є в Польщі, в Німеччині, в Литві, в Росії. Боярський осередок діє і досі, я продовжую його очолювати.

- Як Ви дізналися про цю міжнародну організацію?

- Моя подруга очолює Київський осередок «Жіночої громади». Спостерігаючи, як я об'єдную на добрі справи жінок Боярки, вона запросила мене на обласне засідання. А тоді несподівано викликала на сцену: «Ангеліна



Ангеліна Лахгадир

Лахгадир може очолити такий осередок у Боярці». Тож мені вже не було, куди діватись (сміється). Спочатку було важко, але через 2-3 місяці справа пішла. Ми зосередились на просвітницькій та благодійній роботі. Ми, жінки, – перш за все матері, тому нам завжди приємно працювати із дітками-сиротами та дітьми-інвалідами. Діяльність наша виявилась успішною, до нас долучилося багато людей, котрі нам усіляко допомагали.

З розширенням напрямків моєї громадської діяльності стало зрозуміло, що школа дещо стримує мій потенціал. Тож цілком логічним став мій перехід на посаду директора Києво-Святошинського центру соціально-психологічної реабілітації населення (м. Боярка). Цей унікальний заклад (створений за стандартами ООН, зараз структурний підрозділ Мінсоцполітики), за напрямками своєї діяльності багато в чому співпадає з тим, чим я займалася на громадській ниві. На базі цієї установи діяла ГО «Центр розвитку громад», котру я досить швидко очолила. Мета діяльності цієї громадської організації – залучення населення до соціальної активності. Ми досить швидко почали успішно співпрацювати з міською владою. Допомогло нам те, що спочатку ми об'єднали навколо себе

громадські організації, а згодом на один із заходів запросили мера. Коли він побачив, що навколо нас згуртувалося так багато активістів, то зрозумів, що варто не залишатися осторонь цих процесів.

- Це було у формі круглого столу?

- Ми практикуємо різні форми співпраці з громадськими організаціями – і індивідуальна робота з лідерами, і робочі зустрічі, і круглі столи. Захід, котрий справив особливе враження на нашого мера, – це була велелюдна

районна конференція громадських організацій. За ініціативою третього сектору ми написали для Боярської міської ради Програму підтримки громадських ініціатив на 2012 рік. Зокрема, ця програма передбачала проведення конкурсу соціальних проектів. Ми організували для представників ГО навчання з написання проектів, запросили у якості тренера Руслана Краплича, голову ради директорів Фондації ім. князів-благодійників Острозьких. Він вчив громадських активістів писати та реалізовувати соціальні проекти. Ми в свою чергу надавали методичну допомогу, разом з кожною організацією розробляли проект, допомагали на стадії написання, реалізації та звітності. 8 надзвичайно успішних соціальних проектів прогрімими на весь район. А документація, котру ми розробили для проведення конкурсу, зацікавила адміністрацію Президента.

Програма була реалізована настільки успішно, що міськрада запропонувала нам розробити більш масштабну Програму підтримки громадських ініціатив на 2013-2015 рр. Але в минулому році через фінансову скруту міськрада вже не змогла виділити кошти на конкурс соціальних проектів. Тож ми відшукали іншу можливість для

фінансування соціальних проектів – провели ярмарок молодіжних ідей, залучивши до цього бізнесменів.



Фотосушка «Позитивний погляд - 2012»

- Як ви заохотили бізнесменів до такого проекту?

- Шукали серед найближчого оточення небайдужих людей, що мають свій бізнес. Крім того, у нашому оточенні вже були люди, котрих ми залучали до благодійних акцій для незахищених верств населення. На сьогодні маємо серед однодумців 8 представників бізнесу – на жаль, дрібного. Але кожна така людина на вагу золота, оскільки це ті люди, котрим притаманний справжній, дієвий патріотизм. Ярмарок ідей пройшов успішно. Молоді люди захищали свої проекти, в залі було тихо, практично ніякої реакції... А потім варто було лише одному підприємцеві сказати «Я фінансуватиму ось цей проект», розпочалася своєрідна конкуренція і, як результат, було профінансовано 7 міні-проектів. Ми вкотре утвердилися в думці, що стоїмо на твердій основі, стали авторитетом у громаді. А молодь зрозуміла, що нам можна довіряти. Все це було прозоро, із висвітленням на нашому сайті та у місцевих ЗМІ. До грошей ми не мали ніякого стосунку, виступивши лише як платформа для спілкування громадських активістів і підприємців. Було профінансовано і декілька наших проектів.

- Який проект Вам найбільше запам'ятався?

- Найбільше ми любимо «Позитивний погляд», котрий реалізуємо вже третій рік поспіль. Ми проводимо його спільно з молоддю міста та молодіжним клубом «Позитив», що діє на нашій базі. Спочатку проводимо тренінгові заняття з школярами по вмінню бачити позитивні моменти та зрушення у нашому житті. Потім школярі фотографують та подають на конкурс свої фотографії. Кожного року визначаємо тематику окремих номінацій: «Боярка історична», «Я – патріот», «Затишні куточки міста», «Боярська сім'я», «Хвостаті позитивчики» тощо. Коли ми вперше виставили фотографії на день міста, був справжній фурор і купа емоційних відгуків. Аж денна наша Боярка багатьох здивувалася через призму невдоволення та негативу, фокусуючись на недоліках. А завдяки нашій виставці боярчани подивилися на рідне місто позитивним поглядом і побачили, що існують прекрасні затишні куточки, де можна відпочити з дітьми, запросити гостей міста. Виставка була настільки успішна, що міський голова попросив, щоб ми проводили подібну виставку щороку. Ми задіємо креатив, шукаємо для виставки різні формати, тож у 2013 році, організували



Фотосушка «Позитивний погляд - 2012»

та провели популярну нині фото-сушку. На 2014 знову плануємо «Позитивний погляд», але ще не вирішили, яка буде «фішка» цього року.

А ще надзвичайно успішно пройшов масштабний Молодіжний форум «Майбутнє Боярки очима молоді», котрий сколихнув молодих активістів, мав широкий резонанс у громаді. Ми залучили молодь до практичної роботи, створили умови для діалогу «молодь – влада». В результаті цього заходу було розроблено Молодіжний меморандум, котрий потім було урочисто вручено меру міста та його заступнику з соціальних питань, висвітлено на шпальтах місцевої преси та в електронних ЗМІ.

- Ангеліно, Ви з таким захопленням розповідаєте про Вашу діяльність та проекти. Що Вам особисто дає громадська діяльність?

- Я і сама нещодавно розмірковувала, що для мене громадська робота: самоорганізація, самореалізація? А тоді зрозуміла, що мені просто дуже хочеться цим займатися. Я отримую насолоду від своєї діяльності. Я не біжу за великими заробітними платами. Можливо, я переживаю період зрілості, коли хочеться творити добро, жити в гармонії з оточуючим світом... У мене цікава робота і захоплива громадська діяльність, котрі багато в чому переплітаються. І коли я бачу, як у результаті наших зусиль радіють люди, я просто отримую задоволення.

- Які можливості створює для вас громадська діяльність? Що Ви робите таке, що не змогли б робити на звичайні роботі у школі, наприклад?

- По-перше, це спілкування з новими цікавими, прекрасними людьми. Мені це дуже легко дається, тому що, працюючи в школі, я постійно спілкувалася з дітьми, з молоддю, з їхніми дуже різними батьками. Особливо зворушливо, коли до нас приходять люди похилого віку, котрі вважають, що життя для них вже закінчилось, зупинилось. І я вважаю дуже важливим, що ми даємо їм поштовх, той вогник, промінчик, щоб їх заново запалити, дати друге дихання... Щоб вони зрозуміли, що, крім дітей та онуків, ще є ті сфери життя,

де вони можуть займатися улюбленою справою, бути корисними та затребуваними. А по-друге, моя громадська діяльність дає можливість системно працювати з усією громадою, впливати на суспільні процеси.

- Як ваша родина ставиться до вашої діяльності, до того, що ви їздите у робочі поїздки, на різні навчання?

- Як раз на тренінгу “Розвиток місцевих громад” було дуже гарно сказано, що заробітна платня – це своєрідний «хабар» родині за можливість займатися улюбленою справою. Приблизно так і в мене. Донька у мене вже доросла, заробляє на життя сама. Чоловік пенсіонер, а я приношу заробітну



“Позитивні лісовички - 2012”

плату. Чоловік вже звик до мого фанатизму у громадській діяльності, тож допомагає у всьому, цінує мій час. Коли я маю відпочити, він створює для мене відповідні умови. Коли ж мені треба з кимось зустрітися, і я не встигаю з домашніми клопатами, він і в цьому мене підстраховує. І коли я бачу, що мене підтримують у сім'ї, це мене ще більше надихає. Я так само дбаю за свою сім'ю, знаходжу час для спільного відпочинку. Дуже люблю їздити в туристичні поїздки зі своїми близькими. Знаходжу час і для саморозвитку, і для того, щоб подивитися гарний фільм, почитати улюблену книжку, зустрітися з друзями. Тобто планую своє життя так, що встигаю і працювати, і відпочивати, і борщ зварити (сміється).

Матеріал підготувала - **Марія Калашнік**

Освіта та медіа-мистецтво – нові можливості розвитку українського телебачення

«Телебачення напало на нас все наше життя, тепер ми даємо відсіч. Зараз ми робимо наше власне TV / Нам Джун Пайк» - це кураторський проект Марії Гончар, який з 31 серпня 2013 року два рази на тиждень, щосуботи та неділі, о 12:10 та 11:15, виходить в ефірі Телеканалу «Одеса».



Телевізійна трансляція проекту має вигляд 35-40 хвилинної кураторської збірки робіт медіа художників та проміжних текстових слайдів з описом робіт, а також короткою текстовою інформацією про напрями та розвиток медіа-мистецтва.

Марія Гончар – є учасником першої Школи Громадської Учасності, а також є куратором проекту «Креативні міста України», куратором соціокультурних проектів, архітектором, урбаністом, візуальним та медіа художником, членом спілки журналістів України.

Телеканал «Одеса» надає спонсорську допомогу проекту «Телебачення напало на нас все наше життя, тепер ми даємо відсіч. Зараз ми робимо наше власне TV / Нам Джун Пайк» у вигляді безкоштовного телевізійного ефіру на 80 хвилин на тиждень, та технічної підтримки на протязі всієї дії проекту. Засновники та директори каналу, професійні та заслужені журналісти,

Марина Жуковська і Михайло Гусев ведуть незалежну інформаційну політику, основним напрямком якої є участь ТРК «РІО» і ТК «Одеса» в соціальних програмах і благодійних проектах міста Одеси та області. Наприклад, телемарафон «Фонд порятунку Одеського театру опери та балету 2000 р.» - збір коштів на покупку палей для зміцнення фундаменту Одеського театру опери та балету.

Тому підтримка Телеканалом «Одеса» проекту «Телебачення напало на нас все наше життя, тепер ми даємо відсіч. Зараз ми робимо наше власне TV / Нам Джун Пайк», який ставить завданням виконання цілей та принципів Конвенції про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження, яка була підписана 20 жовтня 2005 року, ратифікована Україною 20 січня 2010 року, та яка набула чинності в Україні 10 червня 2010 року; є для Телеканалу «Одеса» продовженням незалежної інформаційної політики, та сприяння розвитку нових можливостей і функцій українського телебачення, таких як освіта та медіа-мистецтво.

З 31 серпня 2013 року по 2 березня 2014 року, у рамках проекту «Телебачення напало на нас все наше життя, тепер ми даємо відсіч. Зараз ми робимо наше власне TV / Нам Джун Пайк» було проведено 42 трансляції кураторських збірок робіт художників з України, Росії, Казахстану, Киргизстану, Республіки Молдови, Вірменії, Нідерландів, Румунії, Німеччини, Польщі, Туреччини, Таїланду. Загальний час проведеної трансляції проекту «Телебачення напало на нас все наше життя, тепер ми даємо відсіч. Зараз ми робимо наше власне TV / Нам Джун Пайк» на ТК «Одеса» з 31 серпня 2013 року по 2 Березня 2014 року: 1616 хвилин / 26 годин 56 хвилин.

Більш детально про соціальну та благодійну діяльність ТРК «РІО» і ТК «Одеса» можна ознайомитись за посиланням:

<http://odessatv.tumblr.com/>

Анонсний блог проекту:

<http://nowwemakeourowntv.tumblr.com/>

Блоги Марії Гончар:

<http://mariagonchar.tumblr.com/>

<http://goncharmariia.tumblr.com/>

Summary

“Development of local communities”- training for “upgraded” civic activists (p. 2)

Training "Development of local communities" it is held within the project of the Institute of Socio Cultural Management (ISCM) “School of Civic Participation -2” for graduates of " School of Civic Participation -1" and participants who took part in other programs of ISCM.

“School of local activity” for Dobropolia citizens (p. 5)

"School of local activity" (Dobropole city, Donetsk region) - the center of nonformal education and training for social activity, where people will be accepted on a competitive basis, who aims to get knowledge and skills in order to social activity and community development.

Community active school-school of social health (p. 7)

A model of community active school, an activity is directed to improve the health of children.

For the communities' development in Ukraine international experts are involved (p. 11)

The training was held with the initiative of ISCM in the community of one of the graduates of “School of Civic Participation” with invited experts Kajo Zboril, a member of coordinating team of European Community Organizing Network (ECON).

Rodion Sovdagarov: “Community development is in hands of community itself” (p. 13)

The interview with a well-known trainer-consultant, adviser of The New Eurasia Foundation Rodion Sovdagarov (Russia), who has been developing the public sector all over the world for more than 22 years.

Community development vs community organizing (p. 15)

A distinguish feature of these initial terms is provided by international expert Kajo Zboril, a member of coordinating team of European Community Organizing Network (ECON).

Angelina Lahtadyr: I enjoy it what I am doing (p. 16)

The interview with Angelina Lahtadyr, a director of the "Center of Community Development" (Boyarka, Kiev region) a graduate of the " School of Civic Participation -1": creating "soft" leader.

Education and media-art-new possibilities of Ukrainian broadcasting development (p. 20)

About new opportunities for Ukrainian TV from Maria Gonchar, who is a member of the “School of Civic Participation -1”, and is a leader of the "Creative Cities of Ukraine", monitors socio cultural projects; an architect, urbanist, visual and media artist, a member of the Union of Journalists of Ukraine.

“Школа громадської участі-2”

Дворічний проект “Школа громадської участі-2” реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С.Мотта.

Мета проекту -сприяти стійкому розвитку місцевих громад шляхом підвищення компетентності громадських лідерів в рамках “Школи громадської участі-2”.

“Школа громадської участі-2” включає в себе декілька життєвих циклів:

- на першому етапі підвищення компетентності лідерів, шляхом тренінгової програми, розроблену в рамках першої Школи;
- на другому етапі залучення ведучих українських та зарубіжних спеціалістів у сфері соціальної анімації для проведення тренінгової програми;
- між тренінговими сесіями передбачена реалізація учасниками Школи ініціатив у своїй громаді;
- третій етап - презентація реалізованих проектів учасниками Школи.



**Школа
громадської
участі**

Фото-дайджест “Школи громадської участі”

